

Фасіль Ящун

ДІЙСНЕ

ЧРІЙНЕ

diasporiana.org.ua

Wasył Jaszczen

**THE REAL
AND THE DREAMS
UKRAINIAN POEMS**

**Introduction
by
Prof. Luke Luciw, Ph.D.
and
Prof. Yar Slavutych, Ph.D.**

Pittsburgh

1981

Jersey City

AUTHOR'S PUBLICATION

Василь Ящун

**ДІЙСНЕ І МРІЙНЕ
ПОЕЗІЇ**

Вступ

проф. д-ра Луки Луцева

і

проф. д-ра Яра Славутича

Пітсбург'

1981

Джерзі Сіті

ВИДАННЯ АВТОРА

Василь Бузука

*Присвячую
моїм батькам, дружині Марії, донькам Ірині, Ользі й Хрис-
тині та дядькові Михайлові Ящунові, який жив у Харкові
і загинув під час сталінського терору.*

Автор

Dedication to:

*my parents, my wife Maria, my daughters Irene, Olga and
Christine, and my uncle Mykhaylo Jaszzun, who lived
in Kharkiv and perished during the Stalin terror.*

Author

Обкладинка роботи мистця БОГДАНА ТИТЛІ

Printed in the U.S.A.

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

НАУКОВЕЦЬ, ЯКИЙ ПИСАВ ПОЕЗІЙ

Перед нами збірка поезій професора доктора Василя Ящуна, які автор написав в роках між 1937-1949. Читач має перед собою і автобіографію цього науковця і поета і бачить, що він припинив писати поезії, хоч ці його молодечі поетичні твори свідчать про те, що в нього була таки дійсна поетична „жилка”, яку він зрадив для чистої наукової праці, бо її більше полюбив, побачивши, що в науковій діллянці зможе бути кориснішим для свого народу і зможе дати те, чого не могли б зробити інші, бо в поезії він бачив сильніших від себе...

Якось давно я переглядав альманах української поезії, що його зредагував Богдан Лепкий, і побачив там, що численні наші визначні науковці, політики й державні мужі починали свою працю для свого народу від поезії. Від поезії почав працювати для свого народу і Василь Ящун, який має численні наукові праці, як це видно з його життєпису, але збірку своїх віршів видає аж тепер під назвою *Дійсне і мрійне*, бо його твори дійсно такими є.

В тих поезіях з років 1939-1949 бачимо, чим жила тоді українська громада. Згадаймо вірші „Контингент” (1942), „Голод в Україні” (1942), „Загинь” (1942, „Доля” (1942), „Ворог народу” (1942). Вірш „Серце” (1949) відноситься до всіх часів. Ось кінцеві строфи цього вірша:

Серце лиш одно,
Наче моря дно:
Перли в нім лежать,
Хроби в нім сидять.

*Серце лиш одно,
Мов місткє гумно:
Янгол там сидить,
Демон теж не спить.*

*Серце лиш одно,
Хто зневає його,
Два бачить світи:
Світла й темноти.*

Поет бачив вже тоді, що український нарід зуміє ви-
бороти собі волю, і у вірші „В нічні хвилини” він заявляє:

*Здвигнемо хату, тривку і привітну,
Оточимо тином, щоб межі впевнити,
„Церковь Кремля” змінять Юр і Софія,
І будемо рідного Бога хвалити.*

Для автора Україна — це

*Близки Ігоря в походах,
Володимира хвала,
Ярослава, Мономаха
Невмирущій діла.*

*Це Богдана і Мазепи
Та відважних козаків,
Це гетьманів, отаманів
Чини-гордоції віків.*

Україна все дарує своїм дітям, „усі скарби, дібр
світла”, а за це бажає від нас „лиш любови”, і такої лю-
бові, „щоб вогонь її не згас”.

Науковець В. Ящун не має потреби соромитися
своїх молодечих поезій, які він видає аж тепер після
сорока років їх написання.

Наукові праці автора українською й англійською
мовами говорять самі за себе. Вони вияснюють цікаві
проблеми українського мово-і літературознавства. Між
ними є оцінки наших найбільших поетів — Тараса Шев-
ченка й Івана Франка.

Проф. д-р Лука Луців

ВІРШІ ПРОФЕСОРА

Поезія з одного боку і викладацька діяльність із другого здавна йдуть у парі. Ще викладачі Києво-Могилянської Колегії писали й друкували вірші. За нашого часу Микола Зеров, Павло Филипович та багато інших не лише викладали в університетах чи навіть середніх школах, напр., Максим Рильський у двадцятих роках, — вони одночасно були й поетами. На Заході, серед сучасних творців українського слова, є немало таких, що „пишуть для душі”, а на хліб щоденний заробляють викладацькою працею.

Д-р Василь Ящун, професор Пітсбурзького університету, починав як поет. Напередодні й здебільша під час другої світової війни були написані його перші вірші. Але він не поспішав їх друкувати, не видавав окремих збірок (може й на шкоду розвиткові свого поетичного хисту!). Натомість повністю віддавався викладацькій праці й дослідженням української мови. З-під його пера з'являлися солідні наукові статті й монографії (див. його життєпис). Не цурався він і літературознавства.

Але, перейшовши на заслужену пенсію, затужив професор за своєю молодістю, пригадав ті літа, коли над студентською голововою кружляла невгамовна музя, — і от тепер виходить у світ збірка його ранніх віршів під назвою *Дійсне і мрійне*. Переважає, справді, сувора дійсність, вона стоїть на першому місці: розстріли, заслання, нищення української нації. Воєнні події на рідних землях накладають свою печать на всю творчість поета, що зумів у багатьох коротких віршах відбити той жорстокий час, показати трагедію України під московсько-комуністичною та німецько-фашистською займанчиною. Одна страшніша за іншу! Наші нащадки

будуть сприймати реалістичні поезії В. Ящуна як свідчення самовидавця другої світової війни, в якій опір українських патріотів ставав кульмінаційним пунктом битви проти насильства й диявольської несправедливості.

Така була дійсність. Але не згасала й поетова мрія — прагнення свободи, любов до батьківщини, оспіування України та її краси. У вступному вірші збірки В. Ящун засвідчує:

Це веселки різновіття,
Що ти вишила сама:
Пелюстки письма й мистецтва,
Розвій серця та ума.

Розвій серця та ума — як гарно це сказано! Лише поет-мислитель, у якого „в грудях грань горить”, може так афористично визначити відвічні чинники творчості — емоцію й рацію. Здається, в нашого поета таки переважає ум, але завжди присутнє в нього й серце, дарма що меншою мірою. І це видно завжди — і тоді, коли він пише про Київ — „серце України”, і тоді, коли звертається до Львова — „лева у ранах”.

З великою любов’ю показує В. Ящун своє село, „оточене вінком лісів”. Дві наступні строфі — це успішне змагання з Богданом Лепким:

При церкві кілька могилок,
Тендітні хрестики на них,
Ніхто не знає, хто там спить
З часів далеких, не нових.

Від церкви кроків двісті вбік —
Біленька школа край села.
Там років п’ять навчався я,
Там книжка радістю була.

Оцю радість до книжки проніс поет через усе своє життя, не розлучається з нею й тепер, у старшому віці. Це вона живила його в горі та зневірі. Це з нею тріумфував автор віршів та наукових праць, осягаючи успіхи.

У В. Ящуна переважає патріотична тематика, що охоплює також боротьбу за свободу й незалежність, за гідність української людини. Чи це „Перше листопада”,

коли „Хмеля дух піднявся із могили”, чи „Крутянський заповіт” оборонців Києва, чи вірші про січових стрільців або новітніх вояків, — скрізь панує надхненний оптимізм, струмує міцна віра в те, що таки мусить прийти воля, бо остаточну перемогу здобуде добро, якому суджено перемогти зло. Боротьба між ними — це суть людського існування. Без цієї боротьби світ був би бездіяльний, пасивний, одноманітний.

Які спроможності В. Ящуна як поета? Він посідає справжній талант, лише не розвинутий на повну широчину. Передусім, він реаліст, іноді з мотивами неоромантики. Висловлюється переважно прямолінійно, без вищуканості. Його вірш традиційний. Це римовані строфі, в яких немає модерністичного забарвлення. Є. Маланюк, Б. І. Антонич — десь збоку. Близчий він до неокласиків, саме умінням дати пластичний образ, намалювати словами картину. Що ж, не всі хочуть бути модерністами... Адже можна успішно творити і в річищі традиції. Це й робив наш поет, осягаючи мету саме в таких спроможностях і бажаннях.

Кілька слів про мову В. Ящуна. Скрізь вона нормативна. Діяктелизми трапляються дуже рідко і служать як колорит, а не брак засвоєння мової норми. Напр., він увів у літературну мову гарне розмовне слово „пастівень”.

Гадаємо, вірші нашого поета з приємністю прочитає масовий читач, саме той, що не шукає нововведень, що любить прямоту, любить рідне слово. Вірші В. Ящуна — це віддзеркалення душі науковця, що жив і живе ширшим світом, ніж кабінетні вчені.

Проф. д-р Яр Славутич

ЧОМ ЛЮБЛЮ ТЕБЕ, ВКРАЇНО

Чом люблю тебе, Вкраїно?
Чом у грудях грань горить
Почувань святих невпинно,
Хоч за це життя терпить?

Чом якась таємна сила
Чаром б'є з твоїх глибин
І полонить повновладно
Серце, розум, волю, чин?

Ти бо, люба Україно, —
Необмірені лани,
Що розказують про долю
Наших днів і давнини.

Це веселки різноквіття,
Що ти вишила сама:
Пелюстки письма й мистецтва,
Розвій серця та ума.

Від Бескиду аж до Дону
Ти поклала скарб свій-див
І красою заквітчала
Простір вод, борів і нив.

Ти низинкою мережиш
Річенськими континент
І на хвилях їх проносиш
Нашу долю від давен.

І несеш акорди хвиль тих
До лісів, гаїв і гір
І, відбивши їхній гомін,
Підіймаєш аж до зір.

Це твоя могутня слава,
Що не відала країв,
Це трофеї з переможних
Святославових боїв.

Блиски Ігоря в походах,
Володимира хвала,
Ярослава, Мономаха
Невмирущій діла.

Це Богдана і Мазепи
Та відважних козаків,
Це гетьманів, отаманів
Чини-гордоці віків.

Не покора, рабська доля,
Не насильство, тюрми, гніт, —
Меч і подвиг Святослава
Визначали вільний світ.

А потому — терня, муки...
І до нині страсті рвуть
Серце в тебе, люба нене,
Кров'ю вкриту в тебе грудь.

В тебе біль важкий дивиться
На печаль твоїх дітей,
Що їх мачуха-вовчиця
З хати вигнала, з сіней.

У тім смутку, в тому горі
Ти знесилених синів
Підкріпляєш струмом віри
У майбутнє кращих днів.

В темну, чорну ніч, невидну,
Ти не кидаєш сиріт,
А промінням днів надійних
Шлях освітлюєш крізь брід.

Ти нам, дітям, все даруєш,
Усі скарби, дібр світла,
Бо бажаєш, щоб ми мали
Волю, гідність і права.

А чого за це бажаєш
У подяку ти від нас?
Лиш любови! і такої,
Щоб вогонь її не згас.

Тим люблю тебе, Вкраїно,
Тим то в грудях грань горить
Почувань святих невпинно.
Можна ж тебе не любити?!

1944

КИЄВУ

О серці України! Ти — гордість віків!
Ти — сила джерельна жадань і хотінъ!
Ти, зрослий у вежу з державних кутів,
Сіяв непогасно для всіх поколінь.

О люба столице! Ти, арко століть!
Красу твою дерпні навали татар,
І Північ, і Захід, і Південь, і Схід
Рівняли тебе з німогою отар.

Та силою слави струмив ти із надр,
Затуплені списи гострилися в ній
І в дужих козацьких, стрілецьких руках
Віддавна брящали у славій грімкій.

Ти нині в калюжі, параліч в руках,
Краса душі здерта, а молох гребе;
Ступилися списи, покрила їх кров,
І холод, і сум, і печаль всюди йде.

Та давняя слава із надрів струмить,
Ідея свободи міцнішає в ній;
Підійме народ Первозванного хрест,
І ти засіяєш в хвалій світовій.

1944

ЛЬВОВУ

О, любий мій Львове,
Данилів престоле,
Як жаль, що ти в шорах,
Закутий в окови!

На всіх пішоходах —
Московські підкови.
Неначе відлуння
Прадавніх монголів...

І дзвони, хоч дзвонять,
Лунають насильно.
Кого це хоронять,
Ллють слізози невільно?

Притишилась мова,
Вишиванка мила,
Щоб грязь чужородна
Краси їх не вкрила.

О, любий мій Львове,
Мій леве у ранах;
Пригнічений, в болях,
Ти стогнеш у драмі.

Чекаєш ти ліку,
Ждеш вільного дзвону.
Час прийде — ти блиснеш
У світ многотонно.

1944

МОЄ СЕЛО

Сидить на круглій площі нив,
Оточено вінком лісів, —
Чистенькі, білі хатинки
Стоять — у вишні хтось заплів.

На ледь помітному горбку
Трибанна церковка стоїть,
Схованшись між високих лип
З минулих тих десятиліть.

На церковці високий хрест,
Рамена давши у боки,
Роботу вдень і сон вночі
Благословить селу роки.

При церкві кілька могилок,
Тендітні хрестики на них,
Ніхто не знає, хто там спить
З часів далеких, не нових.

Від церкви кроків двісті вбік —
Біленька школа край села.
Там років п'ять навчався я,
Там книжка радістю була.

І ще великий гордий дім
„Просвіти Матері” стоїть;
Він кличе юних і старих:
Знання, розраду тут беріть!

На пастівні, в густій траві,
В криниці синій дідько звивсь.
Чортівська сила з неї б'є,
В ній пан з каретою втопивсь.

Вона в гостину просить всіх,
Що в спеку жито жати йдуть;
Її водичку, як слозу,
Корови й коні вдячно п'ють.

Мабуть ніколи ще вона
Покрита льодом не була:
Йому на зло у зимну лютъ
Теплом і парою пливла.

Із півдня сосон шум несе
Розмай розпаханий до хат;
Там тіні предків рік-у-рік
Привіту ждуть: Зеленех Свят.

При роздоріжжі довгих піль
Ставна могила й сірий хрест;
Там кості славних козаків —
Богданів панщині протест.

В могилі дух завзятий іх
Дрімає легко, щоб почутъ
Синів дорослих спільній клик
І іх вести на кращу путь.

1937

НИВИ

Стяжками під золотом гнеться пшениця,
Ячмінь сизобілий свій вус розчесав,
У кучерях гречка сидить білолиця,
Овес шийки ніжні дзвіночками вбрає.
Червоністю маки широкоголосі
Горять у прозлітках повітряних плес,
Кружала волошок шовковолосих
Синіють блакиттю високих небес.
Повабливо, любо мережані ниви
Вдихають розливи осонених чар,
Під подихом хвиль тих ніжнограйні спливи
Голубливо гладить всесвітній Владар.

1942

ПЕРШЕ ЛИСТОПАДА

Вже стільки літ... Легенда вже
Зросла про велич чину!
Про Листопад і про стрільців,
Що бились до загину.

Вже стільки літ, як Хмеля дух
Піднявся із могили
І вів їх в бій, щоб знищить гніт
Ворожої насили.

Ішли вони під ритм пісень
В захмарену негоду
З надією вернуть права
Для рідного народу.

Лишили все, що мали лиш,
Всі скарби найдорожчі:
Цей жінку й діти, той сестру,
Тамтой — дівочі очі.

Ішли вперед крізь свисти куль
Незламно і завзято,
А ниви рідні, бруки міст
Спrijмали кров їх свято.

Льва город з хрустом простягнувсь,
Повсталий паралітик,
Вспухався в тембр, що ним дрижав
Старий і недоліток.

В Романа княжих землях ген
Лунає: воля! воля!
І гомін волі лине скрізь,
Де ще ганьба — неволя.

.

У злу годину дорога
Нам воля народилась...
За хмари сонце знов зайшло,
Вкраїна тьмою вкрилась.

Та сонце вийде з-поза хмар,
Щоб не зайти ніколи,
Промінням пітьму розжене,
Освітить видноколи.

І підуть лицарі у бій,
А з ними — міліони,
Назустріч Сонцю підуть всі,
Всі Сонцю золотому!

1947

ДОЗНАЙТЕ — НІЧ МИНЕ

Коли, життя борнею битий,
В далекім світі чужини
Чоло журбою схилиш вкрите
В осінніх сутінках нічних

І схочеш ранити знесилля,
Мов коси ранять стебла нив,
Тоді пірни в задуми хвилях
Про рідний край... Великий Зрив!

Тоді ти вчуєш, як — мов ранок —
В клітинах духа міць встає
І, зрослий міццю, дух-серпанок
До віри пристані пливе.

Було й тоді... Погасла сила,
Народ в анемії зідхав,
Нащадок ляха рив могилу,
Життя струмочок висихав.

Та сурми в жили кров улляли,
Ввійшов у тіло дужий дух,
Слабі ще вчора повставали,
В хатах, в містах був рвійний рух.

Сліпий прозрів, глухий заслухав
Акорд, розкутий в Сонця дні,
І громом слави бив у вуха
Дзвін дійсний явно, не у сні.

Тож очі д'горі! Люди, люди,
Скептичні в дальній стороні.
Дознайте — ніч мине і буде
Яскравий день на чай землі!

1945

КРУТЯНСЬКИЙ ЗАПОВІТ

Усім: і мертвим, і живим
Синам; синам, кому садист
Розбив і хату, і престіл,
З могили Крут шлемо цей лист:

Нащадки наші, правди плід,
Весь дух зібрали в моноліт,
Рушайте з нами у похід
І чином волі ставте світ!

Наш чин увійде в заповіт
Усім, по нас грядучим, вам.
І хоч мине немало літ,
Кріпіть його — він все той сам.

Нових не треба слів, ні дум,
У нашій крові сила є,
Ви єдиність майте, змаг та ум,
Ваш чин корону вам зів'є!

1947

ВЕЛИЧ

При бруку розбитім навіки спочив,
Сирою землею вкрив тіло своє,
Тендітний березовий хрест обіймив,
Дарунок від друзів за серце палке.

Йому сірий одяг в кривавім танку
Весільний був. Гуркіт гармат, струс землі
Піснями бенкету, що волю стійку
Вели непохитно в завзяті бої.

Як рута зелена був юний боєць.
В маленькому гробі спить нації дріб,
Ta велич приніс йому віку кінець,
Bo правду Вкраїни розносить цей гріб.

1945

ЩОБ БУВ ГОСПОДАР НА ПОЛІ СВОЇМ

Сіялись промені теплого серпня
По України розлогих полях,
В Києві прапори жовто-блакитні
Марш вояків у соборних рядах.

Ворог утік, поранивши столицю,
Право безправність прогнало мечем,
Гасло облуди про „щастя у раї”
Щирим, достойним мінялось кличем.

Плуг і станок своїм жителям правним
Правний господар у власність давав,
Витвори трудів їх вільних, свободідних
Правом природи й своїм поручав.

І хоч жалоба веселку прикрила,
Тифом і димом здушились бої, —
Певні мечі знов куються соборні,
Щон був господар на полі своїм.

1945

Ч Е Р В Е Н Ъ 1941

Кривавий червень. Дні тривоги.
У Львові гуркіт, гуд. Війна.
В Бригідках постріли лунають,
Шаліє тьмяний сатана.

Ось Гриць, студент. Мов ясень юний,
Якого вихор поборов, —
У грудях куля, ноги впали,
На сірім мурі ясна кров.

А он мертвєць — рільник Михайло,
Що поля моргів двадцять мав —
Побиті щоки, руки, ноги...;
За що таких тортури зазнав?

Калюжі крові, сотні в'язнів
Змінились в трупів. Кат гребе,
Живих шукає — кулю дати
Тому, хто гідно вів себе.

1941

ГРАЮТЬ ДЗВОНИ

Грають дзвони, співно, лунко,
„Ще не вмерла” в даль іде;
Гей, до праці, разом руки,
Сила в єдності росте!

Хай не буде святополків,
Малоросів, русинів,
„Люд татарський” хай прозріє,
Розлізнає ворогів.

Серп і молот — смерть розносять,
Хрест із зламом — символ зла;
Бог з Тризубом — шлях до волі,
Україна ожила!

Єдність серця, мудрість думки
Даймо спільно всім рукам,
Сила буде діл тріумфом
Всім — і дочкам, і синам.

Грають дзвони співно, лунко,
„Ще не вмерла” в даль іде;
Гей, до праці, разом руки,
Воля в єдності росте!

1941

НЕ РАДІЙМО ПЕРЕДЧАСНО

Не радіймо передчасно,
Рання радість — верхній дух,
Зла ворожого не втопить
Вод шумливих пінний рух.

Зло залити може тільки
Вперта дія сталих вод;
Піну, шум розіб'є ворог
Без великих перешкод.

Рання радість дасть натугу
Зброї зла в ще дужчий змаг,
Скосить духа, дасть зневіру,
Буде ворог — власний жах.

Сила піни не погасить
Зла ворожих нам вогнів,
Дужим валом чинів мудрих
Биймо наших ворогів.

Зріла радість — певний успіх,
Непохитне дно ріки, —
Вдергить хвилі в спільній праці
Кликом мудрої сурми.

Не радіймо передчасно,
Рання радість — верхній дух,
Зла ворожого не втопить
Вод шумливих пінний рух.

1941

НА УЗЛІССІ

Тиша шумом простелилась
На узліссі біля хати.
Чи життя у ній немає?
Вже день, Ганно! Час вставати!

Хата біла... була вчора...
А сьогодні — ребра чорні.
Біля них живий хтось ходить,
Чи це власник, чи бездомний?

Вмить застиг, мов камінь в дебрі.
— Ганно, Ганно! Сину, сину! —
І, мов дуб розбитий в бурю,
Впав до жертв... Обняв дружину,
Неживу жону й дитину.
Сонце сяєво зливало
На квітчастий луг, діброву,
З димом тління ген злітало:

Боже, Боже, Правдо вічна,
Прийми сина й Ганни душу,
А мені дай силу духа,
Я життя творити мушу!

За безправ'я, смерть і муки
Жон, дітей, старих і юних
Мого рідного народу,
Що їх чинять німці-гуни,
Не спочину до загину:
Ум і серце — на посвяту! —
Я віддам своїй Вкраїні
Хоч частинку — у відплату
За її голготні муки.
Дам у дар, щоб наблизити
З'яву янгола живого
З гробу камінь відвалити.

1943

ВЕСНУ ДАЙ, О БОЖЕ

На небі ні хмарки. Зір лине в простори.
Кристальна синь розтепилася в незмір'я,
Ранкового сонця проміння багрове
Цілує хати і зелені узгір'я.

Як мило! Як любо! Сповиті красою,
Розкинулись рідні майстерні малюнки;
Усе пробудилось, говорить з весною
І шле вклін подяки Творцю за дарунки.

О Боже! Вже тяги нема зимової,
А в серці так тяжко... В нім майже не чути
Симфонії звуків краси весняної.
Весну дай, о Боже! Красу дай відчути!

с. Лукове, п. Сянік, 1944

ЗА НАМИ І ПЕРЕД НАМИ

При бруку сівши кам'янім
В чужій, незнаній стороні
І, взявши голову в долоні,
Ти сум, що сплів гніздо на дні
Душі й ятрить удень і в сні,
Зігнати хочеш в оболоні.

Ти рвеш його в напрузі сил
З гнізда, з землі кривавих брил,
Обливши зморений лоб потом.
Ta в суму впала сила крил,
Ніхто не дасть йому вітрил,
Щоб знявсь і вщух під дряхлим плотом.

Тужливий зір, скорботний труд,
Гнете журба, важкий сум тут
Розсівся уші, мов чорний ворон.
За нами ъже — держава пут,
А перед нами — даль, маршрут,
Долини й гори, може й море...

Не буде там Карпат зелених,
Дніпра, Дністра, волинських нив,
Подільських сіл, садів вишневих,
Доріг, що ними я ходив.

Там будуть ультрапіберали
(Їх шлях короткий до вандалів),
Вольтери, Ніцші, гедоністи,
Модерні сноби і фройдисти;
Чимало там сердець холодних
Для нас незнаних і бездомних.

Бо-зна-які породить думи
Чужинний світ майбутніх днів, —
Та житимемо без комуни
Й неплюдських сталінських жерців.

с. Межилаборці, Словаччина, 1944

1945

МІЖ ЧУЖИМИ

Між чужими ти чужий,
Як в словах твоїх твій Край:
Барвні ниви, спів пташин,
Свіжі вруна, юний гай.

Між чужими ти чужий,
Як кутя й дідух в хатах,
Чар ялинки запашний
Живуть в мові і піснях.

Між чужими ти чужий,
Як Мазепи меч в думках
І могили братні там —
По полях, в степу, в лісах.

Між чужими ти чужий,
Як у серці струни арф
Тужно піснями бринять
Між чужих холодних барв.

Не соромлюсь, що чужий,
Арфи звук дзвенить мені;
Спів її про Рідний Край —
Струм життя на чужині.

Штрасганг, 1944

ПЕРЕД РЕПАТРІЯЦІЮ

Збудились австрійські порепані гори,
На головах лисих в них сніжні верети,
Від вітру поморщені, зголені брови,
У хмарах мандрівних їх никнуть мечеті.

В зелені шовчини струнких смерек взуті
Задумано слухають шуму потоків,
Вітри розганяють вал хмар сміло, прудко,
І сонця рожеві розсприскують соки.

Вітають отари овець полонини,
Йодління розбуджує тишу дрімучу,
Кружала димів підкидають долини,
І пісня дзвінким плється сріблом кипучим.

Стіжками підноситься курява в далі,
Гуд джіпів патрульних настроює вуха,
Вмить чар свій ховають вабливі кришталі,
І сірість холодна вкриває зір духа.

Кракавдорф, 1945

НА ПРОЩАННЯ СТАРОМУ РОКОВІ

Летиш, дідугане старий, у бездонне
Віків пережитих шумке, п'янке море;
Останній твій віддих грудьми потрясає
І сміхом бурхливим прощаєшся з горем.

Ти гори високі поклав на схід сонця,
Завісивши мрячний туман на їх скелях,
І міхи тяжезні вложив нам на плечі,
Що важко нам знятись по каменів хвилях.

Притуплений слух твій не чув зідхань наших,
Що потом зливали поорані чола;
Ти й оком не глянув на зранені ноги
У нашій мандрівці; ти крякав лиш: змора!

Лети ж, безсердешний, в путь вічну zo світу,
Заплямлений глумом! Прощайся навіки!
А в глум тобі відповідь: нам у мандрівці
Скріпили зусилля твої гіркі ліки.

Ми, вклавши їх в серце, маршуєм бадьоро
З вогнем у зіницях назустріч Новому,
Щоб з гартом до цілі зніматися вгору
І сонце, що сходить, побачити в ньому.

1946

В НІЧНІ ХВИЛИНИ

Думи неструмні влетіли під череп,
Метаються буйно в швидких перегонах,
Крила їх траур несуть з України,
Що тисне до болю, до сліз, сумнотонно.

Зморені ж тужним метанням-борсанням
Сідають повільно, мов птах з перевтоми,
В роздумі горюють ще тихо, та скоро
Підносяться мужньо й дзвенять милотонно:

Здвигнемо хату, тривку і привітну,
Оточимо тином, щоб межі впевнити,
„Церковь Кремля” змінять Юр і Софія,
І будемо рідного Бога хвалити.

1947

ГОЛОД В УКРАЇНІ

Налитим гарбузом лежить
Івась в холодній хаті,
Як попіл сірий, очі вверх,
При ньому спухла мати.

Сидить і зорить навкруги,
Не гляне на малого,
Лиш зрідка руку піднесе
До образу святого.

Вже двоє голод їй забрав
Малят; та й муж загинув.
Пробив меч серце її вщент,
Відчай на неї ринув.

А ось Івась, останній вже,
Три дні конає стиха.
Ніхто й не гляне. Не бере
Холодний образ лиха.

І навіть мати не глядить.
Скорбота ум забрала.
Івась лежить, вона мовчить, —
Причинною стала.

1942

ЗАГИНЬ

— Не маю, клянуся ж, не маю.
Вже днів більш, як сорок не бачу
Ні зерна, ні шкірки із хліба.
О, зглянься! Дитина маячить!

Зридала і зір повертає
На дітки свої сіроглинні;
Їм голим, набрялим водою,
З очей течуть слізи невинні.

Безсила вдова просить, молить
Безбожного зайду-чекіста;
До ніг йому, руки підносить
Не раз і не два — разів триста.

Та образ розпуки лукавість
Ще більшу вливає в садиста;
Скргоче зубами неситий,
— Зєрно! — репетує нечистий.

Ремінний канчук невблаганий
Нестяжно гуляє по спині,
Примерли в кутку з болю діти:
Немає вже мами-твердині.

Мертва на долівку упала,
Розкинулись шарпані коси,
За катом летить передсмертне:
„Загинь ти, покіль зійдуть роси!”

1942

КОНТИНГЕНТ

Скриплять вози нервозним скрипом
Шкапини згорблені соплять,
Толочучись в піску глибокім,
Міхи хлібів в возах лежать.

При них ідуть зболілі серцем:
Високий Гнат, блідий Охрим,
Похилий Гриць, Степан та інші
І там, вкінці, старий Яким.

Не чути слів, мов похороння
Глибоко в серці їх сидить.
Лиш вітер хльостає сльотою,
То тихо свище, то скавчить.

Близькі хліби, далекий погляд,
Імлистий обрій, гострий зір,
Кривавий піт селян на возі,
Державі хліб, ім — лиш папір.

1942

ВОРОГ НАРОДУ

— І що це? Завіщо? Невже це не сон?
— Малчать враг народа! Пашлі!
— Куди ж бо? Завіщо? З Берези в полон?!
Коли вже кінець тій скалі
Терпінь моїх буде? Ще вітер не стряс
Сльозу двадцятлітню мою,
А серце мое ще горить. Не погас
Мій факел за правду святу.
І знов іти кажуть, як перше, вночі...
Поріг рідний, хату лишай... — .
У теміні ночі ридали сичі,
У Сидора спину нагай
Чекіста втінався. — Скарєй, враг, скарєй! —
Тремтять старі губи. Підвісь.
У зранене серце кладе жар святий
І в серце святий кладе гнів.

У теміні ночі ридали сичі,
Помчала машина в Сибір.
Край рідний, народ і могил тисячі
Лишав скам'янілий Сидір.
— За що і за що це? — питала душа.
І син України згадав:
— За жар до народу і гнів до „врага”
Народу я „ворогом” став.

1942

КОЛГОСПНИК

Сумує Гнат... Затерпі межі,
Земля колгоспна, не своя.
В ріллю пшеничне зерно сипле
І тугу в mrію завива:

Настане час, обміжки встануть,
Свої землиці зерно дам,
Свої снопи у клуні будуть,
Як не мені — моїм синам...

1942

ДОЛЯ

Порите окопами поле,
Повалений тин навкруги,
Розламаний явір, стодола,
Жириують в селі вороги.

Мрячить. Сутеніє-темніє.
Десь там у бою два орли.
В хатині їх мати горює,
Жириують в селі вороги.

1944

МАСКА ОБЛУДИ

Вже змовкли сталеві шуліки,
Що смертю гриміли з-під хмар,
Вже гуркіт спинили гармати,
Лишивши руйновища в дар.

Вогнів вже не видно, погасли,
У хмарах розплівся їх дим,
І сонце, що глянуть хотіло,
Покрилось завоєм ідким.

У світі тімтиша-сторожка,
Одягнена в маску дружби;
Над маскою прapor кривавий,
Кличі лицемірства й хвальби.

Великих вогнів вже немає,
Крізь маску не видно малих,
Вони ледве бlimаютъ в тиші
І гріють невільних, слабих.

В цій тиші кайдани говорять,
Десь вирветься вихор з-під хмар,
Роздмухає вогники легкі,
Засяє посвяти вівтар.

Настане нових часів тиша,
Не буде вогнів, ні димів,
І вічний Кобзар усміхнеться
До вільних — вчораших рабів.

1945

ВСЕ ДАЛІ І ДАЛІ

Все далі і далі... Зір губить останні
Стрункі рудосірі німецькі верхів'я,
Гудок розбігається в мряці туманній,
І ти в пароплаві. Вод морських бузмір'я
Танцює пінливо, сліди заливає,
Немов би раділо, що ти відпливаєш,
То знов шумить тихо й томливо лягає,
Оплакує долю, що ти її маєш.

Все далі і далі... Тумання десь щезло,
І плитами срібла побліскують хвилі;
Та в сонці у серці тужіння не вмерло,
Воно росте більше, чим дальші є милі.

Бремен-Гафен, 1949

В ЧУЖИЙ КРАЙ

Недолею гнані Вкраїни,
Мандруємо ось в чужий край
Хвильстим шляхом океану
З тужливим: „Вкраїно, прощай!”

Лишаємо неньку страждальну,
Облиту слізами сестер
І скроплену братньою кров'ю
Зі серця, що ворог роздер.

В новому далекому краї
Нове нам всміхнеться життя,
І вкриємо може наметом
Родинне гніздечко буття.

Та слізоzi і ранi народу
Ніколи не щезнуть з очей,
Вони — наша сила в безсиллі
Й корiння для квітiв — дiтей.

Бремен-Гафен, 1949

ЦАРИЦЕ НЕБЕСНА

Царице небесна, Маріє,
О, Мати страждальна Христа,
Що з болю і горя вмлівала,
За Правдою Хресною йшла,

Прийми під покров українців,
Дітей твоїх, в іх боротьбі
За правду Христову і волю.
Скріпі іхні сили слабі!

Цю правду Україна страждальна
Голосить вже світу віки,
За неї ллє кров і вмліває,
А в дарі їй — глуму роки.

Дай силу донести хрест Правди
До Господа міри кінця;
Царице небесна, Маріє,
Дай Правди діждатись вінця.

1949

МОЙ МАТЕРІ

Тобі слова ці щирі, Мамо,
На крилах вітру тужно шлю
З чужого краю; там, далеко,
Тужиння тисне грудь твою.

Тобі рядки ці скромні, Мамо,
За хвилі смутку, сліз, терпінь,
Що йшли з Тобою невідлучно,
Як ходить з нами наша тінь.

Мій плач колись — ще немовляти —
Стягу скорбот давав Тобі,
А усміх мій, злетілий зрідка,
Веселку — втіху слав в журбі.

Тебе у споминах я бачу,
Я чую звій Твоїх молінь;
У них: „Народові дай долю,
Зменши тягар його терпінь!”

Мені ввижається так часто
Той день лютневий сніговий, —
Твої слова благословенні,
Прошальний запит пресумний:

— Коли побачимося, сину?
— Як щезне змій з лиця землі.
І в пам'ять врилися мою
Твої зітхання й смуток твій
На скорбнім, жаліснім лиці.

Усе минає в цьому світі,
Жовтіє, в'яне, завмира,
Лише любов Твоя, о Мамо,
Незмінна, свіжа, молода.

І вдячністю налите серце
За чисту справжню ту любов
Несе Тобі слова ці щиро
З глибин своїх усіх основ:

Моїм незмірним скарбом, Мамо,
Якого в світі не знайти,
Думок моїх найкращим змістом
Була і є, і будеш Ти.

1949

У ВІЧНІСТЬ

(Пам'яті о. М. Панасюка)

Горяť в занімінні свічки воскові,
З тообою хрест — звитяжна правда,
На грудях чаша, мов троянда,
Сіяючи, мовить про дні тернові.

Береш ти до Бога свої дорібки,
І їх лишаєш для народу:
Молитву, прощення і згоду
Для вірних, сумнівних і маловірків.

Ти Господа з неба здіймав на землю
І клав його у серце люду;
Твоє ім'я в безсмерті буде,
Бо ти будував неув'ядну греблю.

1943

НЕПРАВДОЮ ПРАВДИ НЕ ЗБОРЕШ

Неправдою правди не збореш,
Як сонця не зборе вал хмар;
Красу її лиш затемняють
Міражі лукавих примар.

Криниці ж її не завалять
Пориви неправди жаги,
Як плистимуть в серці ручай
Любови до правди снаги.

Лиш правда цинізми зламає,
Як жертвами правда росте,
Творім її й вірмо в смерть лиха,
Хай віри злий дух не змете.

1949

ЛЮБОВ

Хто любов добра набуде,
З нею піде в вир життя,
Того змаг зі злом не зборе,
В змагу буде ціль буття.

Та любов — не плач покірний,
Ні хвилинний сміх з утіх;
Плач і втіха — пух кульбаби,
Вітер зла розвіє їх.

У бажанні чин творити
І творити чин Христа
Є любов добра та правди,
Твір її — добро людства.

Не лякаймось, що з любов'ю
Гін нестримний візьме зло:
Де добро росте з любови,
Там і зла росте жало.

А застій любови стане
Росту каменем добра,
Зло собі засіє жниво,
Серце сповнить тьми гора.

Йде вперед той, хто злітає
В височінь до сонця, зір;
Хто стоїть — той завмирає:
Злом росте гора зневір.

1949

С Е Р Ц Е

Серце — лиш одно;
Хоч мале воно,
В ньому пульс кипить,
Смерть-коса лежить.

Серце — лиш одно,
Чимале вікно:
В ньому бачиш світ
Дійсний і як міт.

Серце — лиш одно,
Наче полотно:
Взорів сто містить,
Тішиться й терпить.

Серце — лиш одно;
Хоч мале воно,
Сонцем гріє всіх,
Льодом студить їх.

Серце — лиш одно,
Як чудне звено:
Слави верх дає,
Гнітом ганьби б'є.

Серце — лиш одно,
Та складне воно:
Медяний в нім плин,
Гіркість, мов полин.

Серце — лиш одно,
Наче моря дно:
Перли в нім лежать,
Хроби в нім сидять.

Серце — лиш одно,
Мов містке гумно:
Янгол в нім сидить,
Демон теж не спить.

Серце — лиш одно;
Хто зневає його,
Два бачить світи:
Світла й темноти.

1949

ЗАМАЛО БУТИ НЕРАБОМ

Замало бути нерабом
В ворожому візку,
Сальця втішатися шматком
І домом на піску.

Нераб всебічний лиш збегне
Мету і твань доріг;
Надбанням духа не назве
Тих ласощів — як стіг!

Бажання волі в нім сягне
Поза безвольну рінь,
Життя і воля в нім — одне,
Між ними міст — гладінь.

1948

МІЙ ЖИТТЕПИС

Народився 24 січня 1915 р. в с. Шнирів, п. Броди, Західна Україна. Батьки: Степан Ящун і Анна з д. Панасюк. Одружився в 1948 р. з Марією Вогн-Маховською.

ОСВІТА

Народну школу покінчив у родинному селі, гімназію з матурою в Бродах у 1933 р., а п'ятирічні філософічно-богословські студії в супроводі деяких курсів із слов'янської і української філології в Греко-Католицькій Богословській Академії у Львові в 1938 р. В 1944 році виїхав до Грацу, Австрія, де студіював славістичну філологію в університеті ім. Карла-Франца як головну ділянку (у професорів Г. Ф. Шмідта, Й. Матля; доцентів Л. Саднік і Г. Г. Лужницького) та філософію і сучасну історію як побічні ділянки (у професорів П. Радаковича, Бірцелле; доцентів Д. Попелки і Новотного). Ці студії покінчив і завершив докторатом у 1948 р. До ЗСА прибув у 1949 р. Незнання англійської мови було перешкодою в отриманні професійної праці в університеті. В 1955-56 рр. на основі „докторського привілею” був вільним слухачем кількох курсів у німецькому і слов'янському департаментах Пенсильванського університету в Філадельфії.

ПЕДАГОГІЧНА І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАЦЯ

- 1939-1940: Учитель української мови і математики в неповно-середній школі в містечку Лешнів, Західна Україна.
- 1940-1941: Директор тієї школи.
- 1957/58: Учитель латинської мови в середній школі в Філадельфії (North East Catholic High School).

- 1956-1959: Лектор Пенсільванського університету, Філадельфія. В 1958 р. вів 6-тижневий курс українського правопису для студентів філадельфійських університетів і коледжів (в курсі брали участь 38 студентів).
- 1959-1960: Доцент (Assistant Professor) Стейтового університету Айова.
- 1960-1961: Доцент (Assistant Professor) Пітсбурзького університету.
- 1961-1965: Надзвичайний професор (Associate Professor) Пітсбурзького університету.
- 1965-1980: Звичайний професор (Full Professor) Пітсбурзького університету.
- 1981- Професор емерит (Professor Emeritus) із сертифікатом заслуг у науково-педагогічній і науково-дослідницькій праці та з призnanням услуг для громади.

За 25 років праці в вищезгаданих трьох університетах викладав 29 різних курсів слов'янських мов, лінгвістики і філології: 13 нижчих (undergraduate) і 16 аспірантських (graduate). До програми аспірантських курсів входили: праслов'янська фонологія; староцерковнослов'янська мова (історія, фонемика й мормофонемика, дериваційна й інфлексійна морфологія, синтакса); лінгвістична аналіза староцерковнослов'янських текстів і їх переклад на англійську мову; порівняльна граматика слов'янських мов; історична граматика польської мови; історична граматика російської мови з включенням історії української і білоруської мов; різні курси російської лінгвістики (фонологія, словотвір; інфлексійна морфологія, вища синтакса, діялектоподібність; нарис польської літератури; нарис української літератури; семінари з порівняльної фонології і морфології російської, української і білоруської мов; реконструкція праслов'янських словоформ на основі текстів *Повісти временных літ*; самостійно-контрольна аспірантська праця над літературними творами українських

класиків. Керував магістерськими працями і докторськими дисертаціями з мовознавства в Слов'янському департаменті Пітсбурзького університету та був членом численних комітетів для докторських дисертацій у різних департаментах: слов'янському, німецькому, англійському, еспанському і в департаменті мистецтва.

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАЦЯ

1. Монографії/книжки:

Релігійне й морально-етичне обличчя Тараса Шевченка, Осередок НТШ, Філадельфія, 1959.

Судова розправа Гедеона Балабана (факсиміле, переклад і опис мови юридичних документів 16-го століття), Записки Наукового Товариства ім. Шевченка, т. 181, 1961.

Phonetic, Morphological and Lexical Peculiarities of the Snyriv Dialect, Ukrainian Free Academy of Sciences, Winnipeg, 1964.

The Term and Name "Brody", Ukrainian Free Academy of Sciences, Winnipeg, 1965.

Russian Pattern Drills (for the classroom and the language laboratory) (coautor), Prentice Hall, Engliwood Cliff, 1965.

A Dictionary of Russian Idioms and Colloquialisms (coauthor), University of Pittsburgh Press, 1967.

Говір Брідщини, Наукове Товариство Шевченка, Бібліотека Українознавства, т. 36, 1972.

Короткий словник синонімів української мови, П. Деркач, 2 вид. поправлене і доповнене (мовний додаток), Науково-Дослідне Товариство Української Термінології, Нью Йорк, 1975.

Книжка готова до друку:

Святий Миколай в українському фольклорі і церковнослов'янських текстах.

Продовжую працю над книжкою:
Історія української літературної мови.

2. Статті:

Вісімнадцять науково-дослідних статей: в ювілейних Збірниках НТШ, УВУ, в журналах *Слово на сторожі* і *Дзвони*, деякі теж у *Свободі* і *Америці*, одна в паризькому *Українському слові*. Сюди входять, напр., такі статті: „Безнаросткові іменники на -а, корепятивні зі спиросткованими дієсловами в сучасній українській мові: описова аналіза”; „Vowel/Zero Alternations in the Nominal System of Contemporary Standard Ukrainian”; „Дещо про творення неологізмів у сучасній українській мові”; „До питання праєопису німецької ї в українській емігрантській пресі”, „На Україні” і „на Україну” чи ’в Україні’ і ’в Україну’”; „Інтерпретація Шевченкової любови до України”; Шевченкові поступати в будові і розбудові нації”; „Шевченкові ідеї на тлі загальнолюдських ідей”; „Культура народу — творчий чинник його історії”; „Історичність особи св. Миколая” і ін.

Прийнято до друку в збірниках НТШ такі статті: „Іменники з флексією — у родовому відмінку однини в східнослов'янських мовах”; „До проблеми твердости-м'якості губних приголосних фонем у східнослов'янських мовах”; „Effect of Ivan Franko's World-View on His Aesthetic Principles”; „Aus dem Nikolauskulte in der folkloristischen und religiösen Literatur in Ukraine”.

Вислав редакціям: Територіальне походження, розповсюднення і дальша доля билин Київської Руси-України”; „Універсальність і народність культу св. Миколая”; „Suffixless Nouns with Zero Ending Formed from Prefixed Verbs in Modern Ukrainian”.

Закінчив дослідну працю над статтею „Чергування голосних фонем із нульовою в дієслівній системі сучасної української мови”.

Досліджує: „Лексичний зв'язок між безнаростковими твірними основами іменників і похідними наростковими основами тих же іменників у сучасній українській мові”.

Опубліковано чимало науково-популярних статей в українській пресі та низку рецензій в американському науковому журналі *Slavic and East European Journal*.

3. Співробітник науково-літературного журналу *Дзвони*.

4. Головніші наукові доповіді:

„Релігійне вірування й практика Тараса Шевченка”; конвенція Осередку НТШ, Філадельфія, 1958.

“Main Characteristic Features of the Ukrainian Folklore”, University of Pennsylvania, Philadelphia, 1958.

“Teaching Modern Language on College Level: A Continuum in Practice”; Annual Convention of Pennsylvania MLA, Pittsburgh, 1962.

“The Name 'Brody'”; Annual Convention of the American Name Society, New York, 1964.

“Main Elements in the Development of the Russian Literary Language”; University of Pittsburgh, 1967.

„Безнаросткові іменники на -а, корелятивні з присткованими дієсловами в сучасній українській мові”; Конгрес НТШ, Нью Йорк, 1973.

„До питання твердих-м'яких губних приголосних фонем у сучасних східнослов'янських мовах”; Ювілейна Конференція НТШ у 120-ліття народження і 60-ліття смерті Івана Франка, Нью Йорк, 1975.

„Іменники з флексією — у в родовому відмінку однини в сучасних східнослов'янських мовах”; Ювілейна Конференція НТШ у 120-ліття народження і 60-ліття смерті Івана Франка, Нью Йорк, 1976.

“Aesthetic Views of Ivan Franko”, part of Symposium dedicated to Ivan Franko; University of Pittsburgh, 1976.

“Territorial Origin, Dissemination and Further Destiny of the Bylyny of Kievan Rus”; Annual Convention of the American Association of Popular Culture, Pittsburgh, 1979.

"Yar Slavutych's Literary Creations"; University of Pittsburgh, 1980.

Отримав наукові стипендії з Пітсбурзького університету в 1963 і 1969 рр.

ГРОМАДСЬКО-КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ

На рідних землях. Будучи учнем 7-ої і 8-ої класи гімназії, співав у хорі „Боян” в Бродах, а під час літніх вакацій був співорганізатором аматорських драматичних гуртків у своєму й сусідньому селах та брав участь у виставах п'ес із побутової культури українського народу. Будучи студентом львівської Богословської Академії, під час різдвяних і літніх вакацій давав у цих селах доповіді про Маркіяна Шашкевича, Просвіту, Перше Листопада, Крути, комунізм тощо. У 1938/39 рр. провадив церковний хор у парафії о. М. Панасюка, в Ушковичах, п. Перемишляни.

В Грацу. Був активним членом студентського товариства „Січ”. В останній каденції його існування був головою Контрольної комісії. Дав дві доповіді для української громади Грацу на академіях, присвячених Першому Листопаду (в 1946 р.) та Двадцять Другому Січня (в 1948 р.) Тоді теж студенти прочитали з загальним призначенням приявних мої два вірші, присвячені тим історичним подіям. Їх теж читали на цих святах у таборах у Вілляс і Юденбурзі. Після покінчення студій у Грацу, в 1948/49 рр., був головою Українського Комітету в Трофаясі, де дав багато доповідей на ідеологічні й суспільно-культурні теми. Там же написав п'есу *Гостина св. Миколая*, яку таборяні відіграли з успіхом і призначенням.

У Філадельфії. В 1957-58 рр. дав доповіді на теми: „Наша школа і ми”, „Реалізація ідей Шевченка по його смерті”. В 1958 р. опрацював монтаж із доповіддю в честь Симона Петлюри і Євгена Коновальця і цей монтаж передали на недільній українській радіопрограмі Євдокія Дичко Блавацька і Галина Зайкан. У тому ж

році дав другу доповідь про Петлюру і Коновальця для української громади в Ньюарку. У 1959 р. був командантом хлоп'ячого табору на оселі Ольжича в Лігайтоні, де перевів чимало гутірок про визначні дати історії України, про 250-ліття бою під Полтавою, про Олену Телігу, Ольжича і ін. та про українську культуру.

В Пітсбурзі. Впливну на рішення університетської адміністрації впровадити в Слов'янському департаменті курси української мови. Для українців Пітсбуржчини дав такі доповіді: „Січневі Акти самостійності й соборності України”, 1961; „Шевченкові наріжні камені” — доповідь, виголошена при пам'ятнику поета в Вашингтоні від Пітсбуржчини під час посвячення пам'ятника в 1964 р. (Цю доповідь передав опісля Михайло Ко-мічак на українській радіопрограмі в Пітсбурзі.); „Деякі основні моменти в історії України” — доповідь для член-кинь СУА, 1965; „Шевченко й людські права”, 1966; „До-цільність ідеї заснування катедр українознавчих студій у Гарварді”, 1966; „Основні життєві етапи патріярха й кардинала Йосифа Сліпого”, 1978; „Важливість наукових осягів для народу і наші завдання відносно студіюючої молоді”, 1979; Шевченко і 'мертві, живі і ненароджені' земляки його”, 1981. Організував двомісячну виставку творів Івана Франка в головній університетській бібліотеці (Hillman Library) із низкою його кличів, перекладених на англійську мову, 1976.

ЗНАННЯ МОВ

Українська, польська, російська, білоруська, англійська, німецька, латинська, староцерковнослов'янська.

ПРОФЕСІЙНЕ ЧЛЕНСТВО

Наукове Товариство ім. Шевченка, дійсний член; Українська Американська Асоціація Університетських Професорів; Американська Асоціація Викладачів Сло-

в'янських і Східноевропейських Мов; Американське Товариство Народних Культур; Почесний член Американського Товариства Чужих Мов; Американське Товариство Назвознавців (1963-1975); Член Сенату Пітсбурзького університету (1961-1981); Член Університетської Ради для справ підвищення рангів викладачів і уділювання „теньюр” (1978-1980).

БІБЛІОГРАФІЧНІ ДАНІ

Бібліографічні дані про мене поміщені в міжнародному бібліографічному довіднику *International Who's Who in Education*, в американських довідниках *Directory of American Scholars* і *Who's Who in the East* та в українських — Огляд праці Осередку у Філадельфії і *Ukrainians in North America*.

Василь Ящун

З МІСТ

	Стор.
Науковець, який писав поезії (проф. д-р Лука Луців)	7
Вірші професора (проф. д-р Яр Славутич)	9
Чом люблю тебе, Вкраїно	12
Києву	16
Львову	17
Мое село	19
Ниви	22
Перше Листопада	23
Дознайте — ніч мине	25
Крутянський заповіт	27
Велич	28
Щоб був господар на полі своїм	29
Червень 1941	30
Грають дзвони	31
Не радімо передчасно	32
На узлісці	34
Весну дай, о Боже	36
За нами і перед нами	37
Між чужими	39
Перед репатріацією	40
На прощання Старому Рокові	41
В нічні хвилини	42
Голод в Україні	43
Загинь	44
Контингент	46
Ворог народу	47
Колгоспник	49

Доля	50
Маска облуди	51
Все далі і далі	53
В чужий край	54
Царице небесна	55
Моїй матері	56
У вічність	58
Неправдою правди не збореш	59
Любов	60
Серце	62
Замало бути нерабом	64
Мій життєпис	65

